

ePOOKI

OULUN AMMATTIKORKEAKOULUN TUTKIMUS- JA KEHITYSTYÖN JULKAISUT ISSN 1798-2022

ePooki 8/2021

Kokemuksia korona-ajan etäopetuksesta

[Ala-Hiiri Jussi](#), [Junttila Juha](#), [Luonuansuu Saija](#), [Oinonen Timo](#)

15.2.2021 ::

Koronakevät pakotti opettajat siirtymään suurelta osin etäopetukseen. Ilman tätä pakkoa opettajat olisivat tuskin koskaan saaneet kokemusta etäopetusvälineistä ja -metodeista tässä laajuudessa. Etäopetuksena pidettävä opintojakso vaatii erilaisia pedagogisia ja digitaalisia ratkaisuja verrattuna lähiopetuksessa pidettyyn opintojaksoon. Opintojaksojen sovittaminen etäopetukseen ja opettajien digitaitojen kehittäminen vaativat resursseja. Digitaitoja tulee edelleen kehittää ja päivittää, jotta monimuoto-opetuksen laatua saadaan kehitettyä.

Kysely etäopetuksen kokemuksista 2020

Tämän selvityksen taustalla on kirjoittajien mielenkiinto etäopetukseen liittyviä kokemuksia kohtaan sekä kiinnostus nostaa esille niin etäopetukseen liittyviä haasteita kuin hyviksi todettuja etäopetus käytäntöjäkin. Selvitys perustuu kyselyyn (taulukko1), joka kohdistettiin rajatulle joukolle opettajia Oulun ja Kajaanin ammattikorkeakouluissa sekä Kainuun ammattiopistossa. Kysely toteutettiin Webropol-työkalulla ja lähetettiin yhteensä 88 tekniikan ja luonnonvara alan opettajalle. Kysely sisälsi sekä numeerisia että avoimia kysymyksiä, joilla pyrittiin saamaan esiin keskeisiä etäopetukseen liittyviä aiheita ja kohdattuja ongelmia. Selvitys oli osa kirjoittajien kasvatustieteellisiä opintoja Oulun ammatillisessa opettajakorkeakoulussa. Kyselyn keskimääräinen vastausprosentti oli 65 %, joten tuloksia voidaan pitää vähintään vahvasti suuntaa antavina. Alla on koottuna kyselyssä esitetyt väitteet ja kysymykset sekä vastausprosentit eri kysymyksiin ja väittämiin.

TAULUKKO 1. Kyselyn väittämät sekä vastaajamäärät, käytetty kysymystyyppi ja vastausprosentit

Väittämät/kysymykset	Vastaus- määrä (n)	Kysymys- tyyppi	Vastaus- prosentti
1. Olen onnistunut opiskelijoiden motivoinnissa etäopetuksessa	59	Likert	67 %
2. Etäopetuksessa oppilaan ohjaus toteutuu mielestäni hyvin	59	Likert	67 %
3. Etäopetus vaikuttaa opetuksen laatuun heikentävästi	59	Likert	67 %
4. Opintojakso on mahdollista toteuttaa yhtä laadukkaasti etäopetuksena kuin lähiopetuksena	59	Likert	67 %
5. Etäopetus on näkynyt opiskelijoiden heikompana läsnäolona kursseillani lähiopetukseen verrattuna	59	Likert	67 %
6. Etäopetus on lisännyt työn kuormittavuutta	59	Likert	67 %
7. Mitkä käytänteet olet kokenut hyviksi etäopetuksessa?	64	avoin kysymys	73 %

8. Mitä haasteita olet kokenut etäopetuksen järjestämisessä?	55	avoin kysymys	63 %
9. Minkälaisia havaintoja olet tehnyt etäopetukseen liittyen mm. kurssipalautteista, opiskelijoiden aktivoinnista sekä läsnäolosta oppitunneilla?	52	avoin kysymys	59 %
10. Kuinka paljon siirsit opintojaksoistasi etäopetukseen keväällä 2020?	55	skaala 0–100 %	63 %
11. Mikäli tilanne normalisoituisi, kuinka paljon toteutuksistasi pitäisit silti etäopetuksena?	54	skaala 0–100 %	61 %
12. Kuinka suuri osuus opintojaksosta voisi mielestäsi olla etäopetusta, jotta opetus olisi korkealaatuista?	54	skaala 0–100 %	61 %
Keskimääräinen vastausmäärä	57		65 %

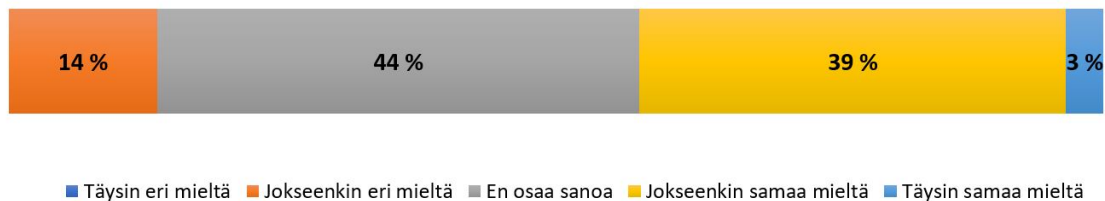
COVID-19-pandemian vaikutuksia opiskelijoiden ja opettajien tuntemuksiin etäopetuksesta on jo tehty tutkimuksia. Niemen ja Kousan [1] tutkimuksessa havaittiin, että etäopetukseen siirtyminen ja etäopetus pääosin toteutettiin tehokkaasti. Kuormitustekijät nousivat kuitenkin esille, samoin kuin interaktiivisuuden puute.

Myös Huhtala ja Tapani [2] ovat tutkineet koronakevään vaikutuksia opetukseen. He ovat havainneet muun muassa seuraavia seikkoja. Lähes puolet vastaajista on kokenut opetuksen laadun heikentyneen. Etenkin opiskelijoilta oli tullut tämän suuntaista palautetta. Kuitenkin 60 % koki etäopiskeluun siirtymisen onnistuneen hyvin. Vastaukset on koottu Arenen kyselystä toukokuulta 2020.

Kokemuksia etäopetuksesta

Opiskelijoiden motivoinnissa (kuvio 1) opettajat kokivat onnistuneena vähintään kohtuullisesti, sillä 42 % oli joko jokseenkin tai täysin samaa mieltä. Mielenkiintoista vastauksissa on se että 44 % ei osannut sanoa mitä mieltä he asiasta olivat, toisaalta osittaista epäonnistumista motivoinnissa oli kokenut vain 14 % vastaajista.

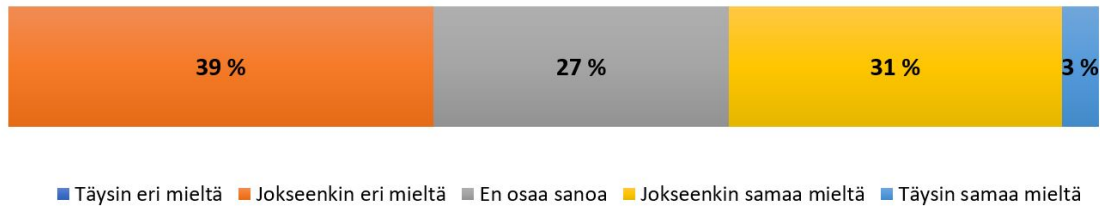
Olen onnistunut opiskelijoiden motivoinnissa etäopetuksessa

KUVIO 1. Olen onnistunut opiskelijoiden motivoinnissa etäopetuksessa (Webropol kysely 11/2020)

Väittämään "Etäopetuksessa oppilaan ohjaus toteutuu mielestäni hyvin" vastaajat antoivat kahden eri suuntaisia vastauksia (kuvio 2). Hieman isompi osa (39 %) oli sitä mieltä, että ohjaus ei ole toteutunut hyvin. Onnistumista opiskelijoiden motivoinnissa oli kokenut yhteensä 34 % vastaajista. Kantaansa motivoinnin onnistumiseen ei osannut muodostaa 44 % vastaajista, jota on pidettävä merkittävänä lukuarvona.

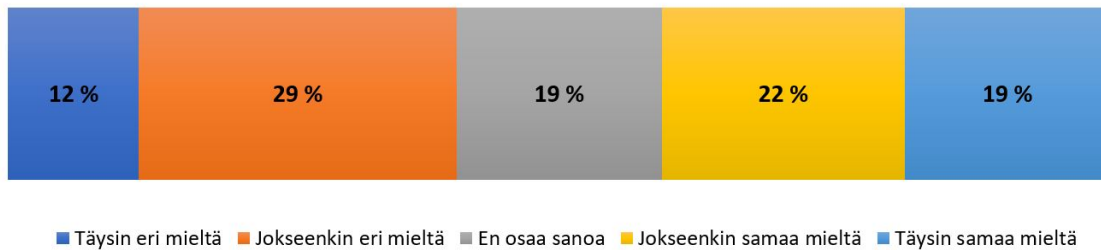
Etäopetuksessa oppilaan ohjaus toteutuu mielestäni hyvin

KUVIO 2. Etäopetuksessa oppilaan ohjaus toteutuu mielestäni hyvin (Webropol kysely 11/2020)

Väittämän "Etäopetus vaikuttaa opetuksen laatuun heikentävästi" vastausjakauma on esitetty kuviossa 3. Tulos näyttää siltä, että etäopetuksen koetaan vaikuttaneen opetuksen laatuun heikentävästi. Vastaaajista 42 % oli joko täysin samaa tai jokseenkin samaa mieltä. Toisaalta, kun lasketaan yhteen vastaukset täysin eri mieltä ja jokseenkin eri mieltä (41 %). Tämä kuvastaa, kuinka väittämä etäopetuksen vaikutuksesta opetuksen laatua heikentävästi, jakaa voimakkaasti mielipiteitä puolesta ja vastaan.

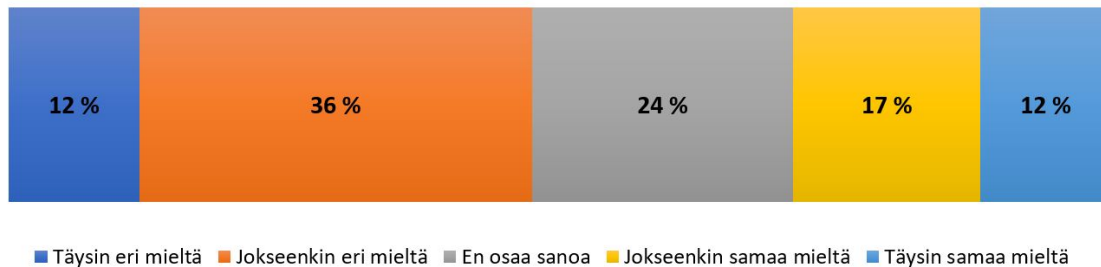
Etäopetus vaikuttaa opetuksen laatuun heikentävästi

KUVIO 3. Etäopetus vaikuttaa opetuksen laatuun heikentävästi (Webropol kysely 11/2020)

Väittämän "Etäopetus on näkynyt opiskelijoiden heikompana läsnäolona kursseillani lähiopetukseen verrattuna" osalta reilu kolmannes vastaajista oli jokseenkin eri mieltä väittämästä (kuvio 4). Vastaaajista 24 % ei osannut muodostaa mielipidettään, 17 % vastaajista oli jokseenkin samaa mieltä ja yhtä suuri osa vastaajista (12 %) oli joko täysin samaa mieltä tai täysin eri mieltä väittämään liittyen. Kyselyn perusteella suurempi osuus vastaajista ei ole nähnyt etäopetuksen vaikuttavan negatiivisesti opiskelijoiden läsnäoloon kursseilla.

Etäopetus on näkynyt opiskelijoiden heikompana läsnäolona kursseillani lähiopetukseen verrattuna

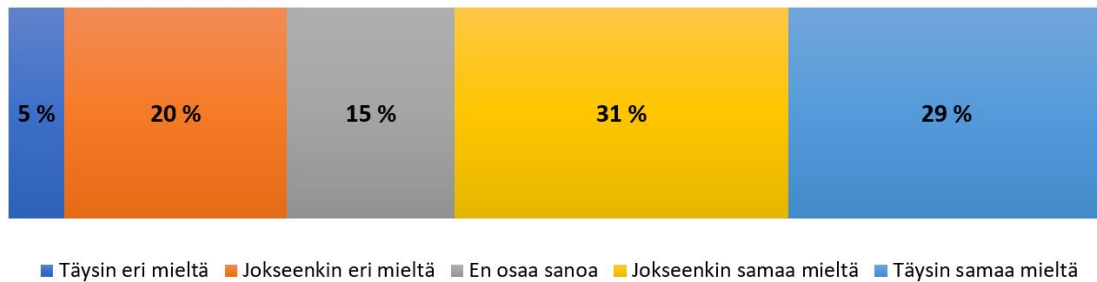

KUVIO 4. Väittämä: etäopetus on näkynyt opiskelijoiden heikompana läsnäolona kursseillani lähiopetukseen verrattuna (Webropol kysely 11/2020)

Kuormittavuutta haettiin esiin väittämällä "Etäopetus on lisännyt työn kuormittavuutta" (kuvio 5). Suurin osa vastaajista (60 %) oli jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä väittämän kanssa. Jokseenkin eri mieltä väittämän suhteen oli 20 % vastaajista, kun 15 % ei osannut muodostaa väittämään mielipidettä. Täysin eri

mieltä väittämästä oli vain 5 % vastaajista. Väittämän vastausten perusteella on vedettävissä johtopäätös, että etäopetus on lisännyt työn kuormittavuutta merkittäväällä osalla vastaajista.

Etäopetus on lisännyt työni kuormittavuutta

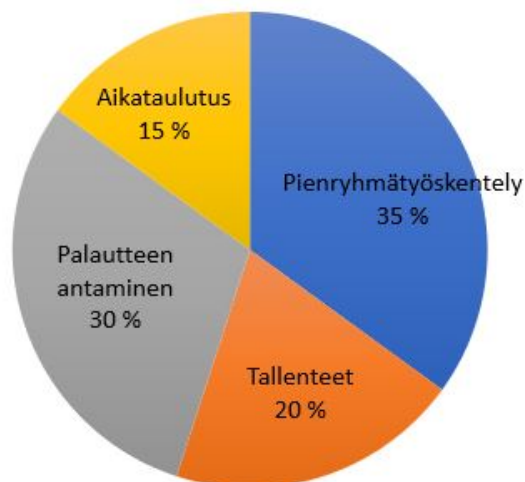

KUVIO 5. Etäopetus on lisännyt työn kuormittavuutta (Webropol kysely 11/2020)

Etäopetuksen hyvä käytänteitä

Opetukseen tulleita hyviä käytänteitä nousi muutamia esille. Osassa vastauksissa kerrottiin vain, mitä ohjelmia oli käytetty opetuksen järjestämiseen. Yleisin oli Teams ja toiseksi yleisin Zoom. Zoomin breakout roomia kehuttiin monessa yhteydessä pienryhmien muodostamisen helppouden vuoksi. Ohjelmistojen toimivuus oli vastaajien mielestä hyvällä tasolla, vaikka teknisiä ongelmia oli ollut matkan varrella. Hyvistä käytänteistä nousi selvästi neljä kategoriaa, joista kyselyyn vastanneet olivat kirjoittaneet (kuvio 6). Oppilaiden motivointi koettiin erittäin suureksi haasteeksi etäopetuksessa.

Mitkä käytänteet olet kokenut hyviksi etäopetuksessa?

KUVIO 6. Etäopetuksen hyvät käytänteet (Webropol kysely 11/2020)

Palautteen antaminen puolin ja toisin koetaan olevan helpompaa lähiopetuksessa. Palautteen antamisella tarkoitetaan tehtävien purkamista ja niiden arviointia. Vastaajien mielestä tehtävien antoon kannattaa kiinnittää huomiota, jotta tehtävien tekeminen onnistuu. Tässä suora lainaus vastauksista:

Aikataulutus töille, oppilaiden taso pitää tuntea, että ei insinööritason tehtäviä yksiköille.

Pienryhmissä työskentelyä 35 % vastaajista piti erittäin toimivana menetelmänä etäopetuksessa. Kommenteista tuli esille, että se toimii hyvin ja motivoi oppilaita tekemään tehtäviä. Samalla saadaan keskustelua paremmin aikaan eikä opetus mene yksinpuheluksi. Lisäksi tulee näkökulmia eri aiheisiin. Tunnit

saa rytmitettyä paremmin: ensin teoriaa, sitten pienryhmissä aiheeseen pureutumista ja sen jälkeen yhteenveto ja tehtävien tarkistaminen. Kevään tilanne tuli nopeasti eteen, eikä valmiita menetelmiä ei kaikilla ollut, joten osaksi mentiin kokeilemalla ja testaamalla, mikä on ollut sovelias käytäntö omaan opettamiseen.

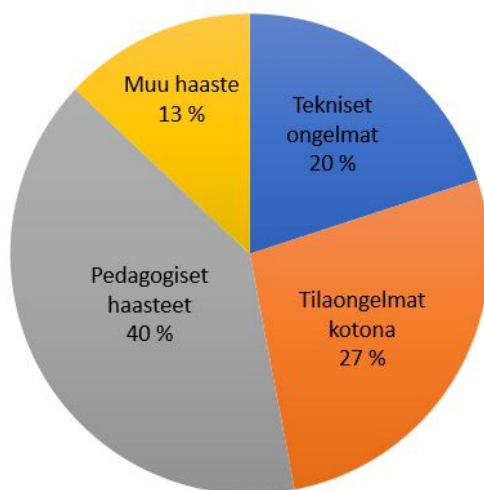
Tallenteiden käyttäminen on todettu hyväksi menetelmäksi. Noin 20 % on pitänyt tätä hyvänä menetelmänä. Osaksi aamu-uniset oppilaatkin ovat pysyneet opetuksen mukana katsomalla tallenteen, jos ei ole päässyt paikan päälle. Samalla tallenteen käyttö helpottaa opiskelijalla aikataulutusta. Oppilas pystyy jälkikäteen katsomaan materiaalia, itselleen sopivana aikana.

Aikataulutuksen merkitys nousi esille noin 15 % vastauksista, mutta tähän viitattiin useammassakin vastauksessa eri sanoilla. Tunnin suunnittelun ja aikataulutuksen kerrottiin parantavan opiskelijoiden läsnäoloa ja parantavan motivaatiota. "Vaihtelua vartin välein" nähtiin hyvänä käytäntönä opiskelijoiden motivaation ja aktiivisuuden ylläpitämisessä.

Haasteita etäopetuksen järjestämisessä

Vastaukset etäopetuksen haasteisiin ryhmiteltiin neljään kategoriaan (kuvio 7), pedagogiset haasteet, tilaongelmat kotona, tekniset ongelmat ja muut haasteet.

Mitä haasteita olet kokenut etäopetuksen järjestämisessä?

KUVIO 7. Etäopetuksen haasteet (Webropol kysely marraskuu 2020)

Suurimmaksi haasteeksi muodostuivat pedagogiset haasteet, 40 % vastauksista. Tähän luokkaan ryhmiteltiin muun muassa ongelmat opiskelijoiden osallistamisessa tai motivoinnissa ja opetusmateriaalin muokkaamisessa etäopetukseen soveltuvaksi.

Näin opettajat kuvailivat pedagogisia haasteita:

En ole suunnitellut opintojaksojani toteutettavaksi etänä eikä aika riitä siihen, että muokkaisin ne toimiviksi etäopetukseen.

Kaikkia opiskelijoita ei saa osallistettua opetukseen.

Pedagogisiin haasteisiin voisi koulutusorganisaatiossa vastata opettajien lisäkoulutuksella. Kevään tilanne tuli nopeasti eteen, mutta siitä kannattaisi ottaa opiksi ja miettiä eteenpäin etäopetuksen pedagogisia ratkaisuja.

Toiseksi eniten (27 %) haasteita aiheuttivat tilaongelmat kotona. Työpisteen ergonomia tuli esille usein, samoin kuin kodin tilajärjestelyt kokonaisuutena. Oman työhuoneen järjestäminen ei välttämättä onnistu ja usein myös puoliso oli etätöissä ja lapset kotona eli erillisen tilan järjestäminen on hankalaa.

Työtila on kotona hankalampi järjestää niin että työergonomia toimii.

Toinenkin etätyöntekijä kotona, mutta vain yksi työhuone. Keittiön pöydän ergonomia ei ole paras mahdollinen.

Työntantaja ei voi vaikuttaa työntekijöiden kotioloihin tiloja suurentamalla, mutta ergonomiaan liittyviä apuja pitäisi pystyä järjestämään. Tähänkin haasteeseen pitäisi miettiä yhteisiä ratkaisuja. Olisiko kotikäyttöön mahdollista vuokrata sähköpöytiä tai ergonomisia työtuoleja, siten että vuokraus hoidettaisiin työnantajan toimesta keskitetysti? Mahdollinen työfysioterapeutin etäkotikäyntikin voisi olla tarpeellinen toimenpide.

Teknisiä haasteita raportoi 20 % vastaajista. Tähän kategoriaan kuuluivat muun muassa ongelmat tietoliikenneyhteyksissä tai laiteongelmat. Eniten tuli kommenttia hitaista yhteyksistä. Tekniset ongelmat tulisi ratkaista, sillä ne lienevät nopeimmin ratkaistavissa olevia.

Muut haasteet osioon klusteroitiin kaikki ne kommentit, jotka eivät selkeästi olleet kolmeen edelliseen kokonaisuuteen kuuluvia. Näitä ilmoitti 13 % vastaajista. Tähän luokiteltiin esimerkiksi sosiaaliset haasteet.

Vähän on tylsää ajoittain, kun ei voi höpötellä niitä näitä kollegoiden kans. Myös opiskelijoiden kans keskustelut ovat turhankin asiapainotteisia ja vähäisiä.

Ajan käyttö. Menee helposti siihen, että istut liian pitkään koneella ja tauko ajat jäävät pitämättä.

Etäopetuksen ja -työskentelyn haasteena yksinäisyys on syytä huomioida. Yhteisöllisyyttä on pyritty pitämään yllä esimerkiksi etäkahvitteluilla ja niihin kannattaa rohkaista osallistumaan. Ajan käytön hallintaan voi myös miettiä yhteisiä keinoja, jotta muun muassa tauotus tulee huomioitua.

Havainnot etäopetukseen liittyen

Vastaajat kertoivat havaintojaan etäopetukseen liittyen. Vastauksista näkyi, että osallistuminen oppitunneille oli ollut pääsääntöisesti hyvää, mutta palautetta etäopetuksesta ei oltu vielä saatu tai pyydetty.

Lähiopetus tahdistaa opiskelijan päivärytmiä, mutta etäopetuksessa aamun oppitunnit voi helposti vaihtaa myöhemmäksi tallenteen katselemiseksi. Erityisesti varhaisen aamun oppitunneilta jättäytyään helposti pois. Tämä tulikin ilmi jo aiemmissa avoimen kysymyksen vastauksissa.

Läsnäolo Zoomissa on paikalla olijoiden määrän pohjalta ollut hyvä, mutta aktiivisuus on ollut heikkoa. Voipi olla, että ei olla oltu ihan henkisesti paikalla, vaikka Zoomi kertoo paikalla olleen paljon opiskelijoita.

Alussa opiskelijoita oli hyvin etäopetuksessa, mutta varsinkin aloittavilla tämä on hiipunut. Osa jatkavistakin on "hukassa".

Tallenteet tuovat joustavuutta opiskeluun eikä poissaolo oppitunnilta kuitenkaan tarkoita, etteikö opiskelija opiskelisi aihetta itsenäisesti oman aikataulun ehdoilla. Opettajat ovat olleet havaitsevinaan, että tunneilla ollaan läsnä nimelistan perusteella, mutta henkinen läsnäolo puuttuu. Tässä tulee kuitenkin huomioida etäopetuksen suoma joustavuus, ja opiskelija voikin seurata oppituntia esimerkiksi pelkästään kuuntelemalla arkiaskareidensa lomassa, jolloin aktiivinen läsnäolo kuten kommentointi ei onnistu. Tämä näennäisesti passiivinen opiskelu ei kuitenkaan tarkoita sitä, että oppimisprosessi olisi huonompi.

Opiskelijoiden aktivointi on ollut haastavaa, mutta sekin riippuu käytetystä aktiviteetista ja sen soveltavuudesta etäopetukseen. Esimerkiksi keskustelua on ollut vaikea saada aikaiseksi, mutta toisaalta opiskelijoiden aktiivisuutta on kehitetty, kun aktivoinnissa on hyödynnetty digitaalisten välineiden mahdollisuuksia kuten Zoomissa pienhuoneita (breakout room). Aktivoinnin vaikeus aiheutuu osaltaan siitä, ettei monikaan opintojakso ole varsinaisesti suunniteltu etäopetukseen, vaan se on kiireessä siirretty etäopetukseen. Tällöin lähiopetuksessa hyväksi havaitut aktivointikeinot eivät toimi ja etäopetuksessa on käytettävä eri keinoja. Lähiopetuksessa toimivan opintojakson pedagogiikka on suunniteltava uusiksi etäopetusta varten, mikä vaatii digiosaamista ja resursseja.

Pakollinen 80 % läsnäolo luokkatunneilla on toiminut. Kaverit tulevat ja tekevät (luokassa) enemmän kuin kotona (etäopetuksessa).

Jos etäopiskelu on pääasiassa opettajan yksinpuhelun seuraamista ja tehtävien itsenäistä tekemistä, jää opiskelusta kokonaan sosiaalinen ulottuvuus pois. Läsnäolo pahimmillaan pelkkää lusimista, jos pääpaino opettajan performanssissa, eikä oppimisprosessin ohjaamisessa.

Opiskelijoille tulee järjestää monia tapoja toteuttaa tehtäviään koska kaikki eivät pysty tuottamaan tekstiä.

Opettajat ovat saaneet palautetta opiskelijoilta liittyen opiskelijoiden kuormittuneisuuteen. Osalle opiskelijoista etäopetus soveltuu, mutta osalla opiskelijoista on havaittu kuormittuneisuutta ja haasteita motivaation suhteen.

...Opiskelijat kertovat kuormituksesta ja huonosta motivaatiostaan. Sähköposteja tulee öisin tästäkin aiheesta.

... opiskelijan työmäärä lisääntynyt...

...Osa opiskelijoista kokee etäopetusajan (tai koronarajoitteet) niin raskaaksi, että ovat tietoisesti vähentäneet itseltään opiskelemaan opintojaksoja, joten opintoihin joidenkin osalta tulee väistämättä viivästymää. Ja kun alkavat vuosikurssit ovat suuria, tulee jatkossa olemaan vielä suurempia ryhmiä.

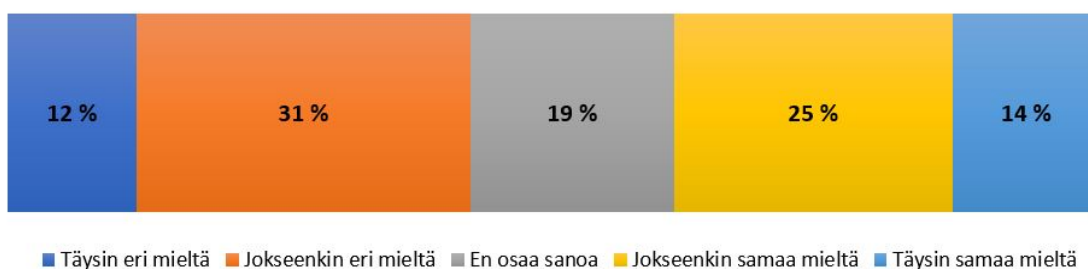
...Osa opiskelijoista on kommentoinut, että etäopiskelu on heille todella haastavaa ja ei siitä tule mitään. Ovatkin todenneet, etteivät juurikaan opiskele mitään vaan tekevät töitä tämän etäopetus ajan. Kokevat lähiopetuksen mielekkäämmäksi, kun voi kysyä suoraan apua ja palautteen saa välittömästi. Toki osalla voi myös olla haasteita välineistön ja ohjelmistojen käytön kanssa.

Tulevaisuuden etäopetushaasteet

Suurin osa vastaajista (64 %) siirsi opintojaksoista kaiken etäopetuksesi kevään aikana. Jokainen vastaajista oli siirtänyt ainakin jonkun opintojaksoistaan etätoteutukseen, sillä vaihtoehto 0 % etäopetukseen siirrettyjä kursseja ei saanut yhtään vastausta kyselyssä.

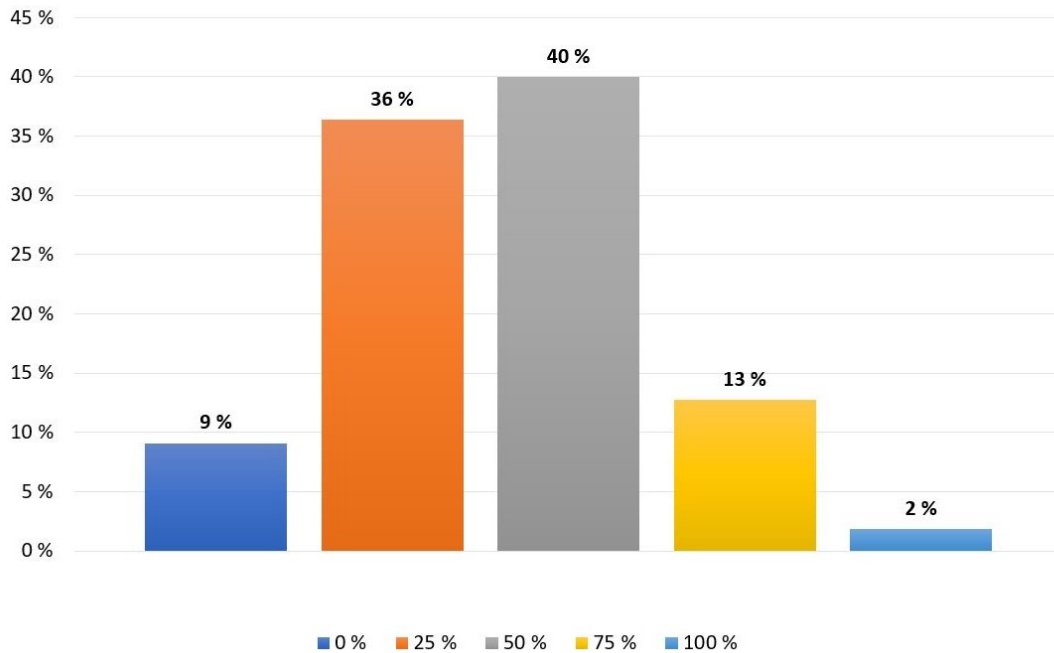
Väittämässä "Opintojakso on mahdollista toteuttaa yhtä laadukkaasti etäopetuksena kuin lähiopetuksena" niukka enemmistö (31 %) vastaajista oli jokseenkin eri mieltä väittämän suhteen (kuvio 8). Neljäsosa vastaajista oli jokseenkin samaa mieltä väittämään liittyen. Vastaajista 19 % eivät osanneet muodostaa mielipidettään väittämästä. Täysin samaa mieltä väittämästä oli 14 % vastaajista, kun likimain yhtä suuri osa vastaajista (12 %) oli täysin eri mieltä. Väittämä jakoi edellisen väittämän tapaan mielipiteitä laajasti. Kuitenkin yhteen lasketusti hieman suurempi osa vastaajista oli eri mieltä siitä, että opintojakso on mahdollista toteuttaa yhtä laadukkaasti etäopetuksena kuin lähiopetuksena.

Opintojakso on mahdollista toteuttaa yhtä laadukkaasti etäopetuksena kuin lähiopetuksena

Kysymykseen "Mikäli tilanne normalisoituisi, kuinka paljon toteutuksistasi pitäisit silti etäopetuksena?" vastaajista 40 % pitäisi tilanteen normalisoiduttua puolet toteutuksistaan etäopetuksena (kuvio 9). Toiseksi eniten (36 %) vastaajista pitäisi 25 % toteutuksistaan etäopetuksena. Vastaajista 13 % pitäisi etäopetuksena 75 % toteutuksistaan. Vajaa kymmenesosa vastaajista eivät pitäisi etäopetuksena yhtään toteutuksistaan tilanteen normalisoituessa. Pienin ryhmä vastaajista (2 %) siirtäisi kaikki toteutuksistaan etäopetukseen. Vastauksista on pääteltävissä, että suurin osa vastaajista (91 %) voisivat pitää ainakin osan toteutuksistaan etäopetuksena.

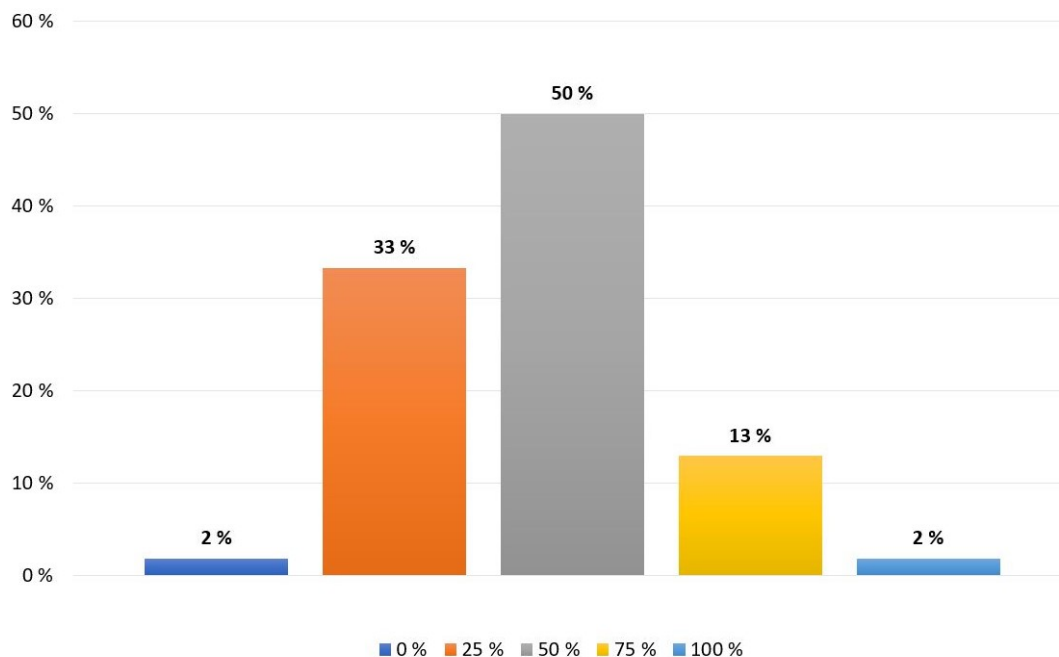
Mikäli tilanne normalisoituisi, kuinka paljon toteutuksistasi pitäisit silti etäopetuksena?

KUVIO 9. Etäopetuksen määrä suhteessa lähiopetukseen pandemiatilanteen normalisoiduttua (Webropol kysely 11/2020)

Kyselyssä haettiin vastausta myös kysymykseen "Kuinka suuri osuus opintojaksosta voisi vastaajan mielestä olla etäopetusta, jotta opetus olisi korkealaatuista?" Puolet vastaajista oli sitä mieltä, että 50 % opintojaksosta voisi olla etäopetusta, jotta opetus olisi korkealaatuista (kuvio 10). Vastaajista kolmannes oli sitä mieltä, että opintojaksosta voisi olla 25 % etäopetusta, jotta opetus olisi korkealaatuista ja 13 % vastaajista oli sitä mieltä, että opintojaksosta jopa 75 % voisi olla etäopetuksena laadun kärsimättä. Tuloksesta on pääteltävissä, että suurin osa vastaajista (98 %) pitää opintojaksoa korkealaatuiseina, mikäli siinä on etäopetusta mukana. Vastaavasti vain 2 % vastaajista pitää opintojaksoa korkealaatuiseina, kun siinä ei ole mukana yhtään etäopetusta.

Kuinka suuri osuus opintojaksosta voisi mielestäsi olla etäopetusta, jotta opetus olisi korkealaatuista?

KUVIO 10. Etäopetuksen määrän suhde lähiopetuksen määrään, jotta opetus olisi korkealaatuista (Webropol kysely 11/2020)

Yhteenveto

Nykymuotoinen, monipuolinen etäopetus tuli tilapäisesti vallitsevaksi opetusmuodoksi koronakevään 2020 aikana. Käytännössä kaikki opetus siirtyi etämoodiin hyvin nopealla aikataululla. Ilman tätä pakkoa opettajat olisivat tuskin koskaan saaneet kokemusta etäopetusvälineistä ja -metodeista tässä laajuudessa.

Etäopetuksen myötä välineet ja metodit ovat tulleet tutuiksi ja niitä on opittu käyttämään. Kaikkien opettajien ollessa samassa tilanteessa vertaistukea on ollut hyvin saatavilla. Kokemukset etäopetuksesta ovat antaneet opettajille hyvän lisän "työkalupakkiin" muiden opetusmetodien rinnalle. Etäopetukseen on tutustuttu ja sitä voidaan jatkossa hyödyntää myös toteutuksissa, jotka on aiemmin hoidettu pelkällä lähiopetuksella. Lisäksi etäopetuksen välineitä kuten ohjelmistoja voidaan hyödyntää myös lähiopetuksessa.

Etäopetuksena pidettävä opintojakso vaatii erilaisia pedagogisia ja digitaalisia ratkaisuja verrattuna lähiopetuksessa pidettyyn opintojaksoon. Opintojaksojen sovittaminen etäopetukseen ja digitaitojen kehittäminen vaativat resursseja. Digitaitoja tulee edelleen kehittää ja päivittää, jotta monimuoto-opetuksen laatu paranee entisestään. Etenkin opiskelijoiden aktivointiin ja motivointiin pitää löytää uusia keinoja. Tekniikka ja huonot yhteydet eivät saa olla opetusta estäviä ja hidastavia tekijöitä vaan ne on pysyttävä hoitamaan kuntoon, jotta sisällön kehittämiseen jää resurssia.

Näiden kokemusten tutkimustuloksia on saatu ja lisää on tulossa. Tämän kyselyn pohjalta voidaan todeta, että etäopetuksen laadukkuus verrattuna lähiopetukseen herättää vastaajissa epäilyksiä. Suurin osa vastaajista oli sitä mieltä, että opintojaksosta puolet tai enemmän voidaan toteuttaa etäopetuksena opetuksen ollessa korkealaatuista. Vastausten pohjalta tuli näkyviin myös työn kuormittavuus ja siihen pitää löytää ratkaisuja. Tiimiopettajuuden lisääminen voisi olla mahdollisuus kuormituksen tasaamisessa.

Uskomme, että etäopetus tulee jäämään laajemmin käyttöön kuin mitä se ennen vuotta 2020 oli. Tähän viittaa kyselystä saadut vastaukset. Tätä vahvistaa erityisesti se, että ainoastaan 9 % vastaajista ei pitäisi yhtään toteutuksistaan etäopetuksena koronatilan normalisoiduttua.

Lähteet

1. [Niemi, H. M. & Kousa, P. 2020. A Case Study of Students' and Teachers' Perceptions in a Finnish High School during the COVID Pandemic. International journal of technology in education and science 4 \(4\), 352–369. Hakupäivä 18.1.2021. <https://doi.org/10.46328/ijtes.v4i4.167>](#)
2. [Huhtala, S. & Tapani, A. 2020. Opettajat ja opiskelijat digimuukalaisina korona-ajassa. Ammattikasvatuksen aikakauskirja 22 \(2\), 4–11. Hakupäivä 18.1.2021. <https://journal.fi/akakk/article/view/9573>](#)

Metatiedot

Nimeke: Kokemuksia korona-ajan etäopetuksesta

Tekijä: Ala-Hiiri Jussi; Junntila Juha; Luonuansuu Saija; Oinonen Timo

Aihe, asiasanat: COVID-19, etäopetus, kokemukset, pedagogiikka, verkko-opetus

Tiivistelmä: Tämän selvityksen taustalla on kirjoittajien mielenkiinto etäopetukseen liittyviä kokemuksia kohtaan sekä kiinnostus nostaa esille niin etäopetukseen liittyviä haasteita kuin hyviksi todettuja etäopetuskäytäntöjäkin. Selvitys perustuu kyselyyn, joka kohdistettiin rajatulle joukolle opettajia Oulun ja Kajaanin ammattikorkeakouluissa sekä Kainuun ammattiopistossa.

Kysely toteutettiin Webropol-työkalulla ja lähetettiin yhteensä 88 tekniikan ja luonnonvara-alan opettajalle. Kysely sisälsi sekä numeerisia että avoimia kysymyksiä, joilla pyrittiin saamaan esiin keskeisiä etäopetukseen liittyviä aiheita ja kohdattuja ongelmia. Kyselyn keskimääräinen vastausprosentti oli 65 %.

Kyselyn vastauksista havaitaan, että etäopetuksen laadukkuus verrattuna lähiopetukseen herättää vastaajissa epäilyksiä. Vastaajista 50 % mielestä puolet opintojaksosta voi olla toteutettu etäopetuksena, jotta opetus on korkealaatuista. Vastauksista ilmenee etäopetuksen myös lisänneen työn kuormittavuutta yli puolella vastaajista. Tiimiopettajuuden lisääminen voisi olla mahdollisuus kuormituksen tasaamisessa. Kyselyn tulokset antavat kuitenkin viitteitä siitä, että etäopetus tulee pysymään osittain opetusmuotona myös koronatilanteen normalisoiduttua. Tätä näkemystä vahvistaa erityisesti se, että vain 9 % kyselyyn vastanneista ei pitäisi yhtään toteutustaan etäopetuksena tilanteen normalisoiduttua.

Julkaisija: Oulun ammattikorkeakoulu, Oamk

Aikamääre: Julkaistu 2021-02-15

Pysyvä osoite: <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe202102023516>

Kieli: suomi

Suhde: <http://urn.fi/URN:ISSN:1798-2022>, ePooki - Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut

Oikeudet: CC BY-NC-ND 4.0

Näin viittaat tähän julkaisuun

Ala-Hiiri, J., Junntila, J., Luonuansuu, S. & Oinonen, T. 2021. Kokemuksia korona-ajan etäopetuksesta. ePooki. Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut 8. Hakupäivä xx.xx.xxxx. <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe202102023516>.